

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Hudební katedra

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2018

Petra Hamáčková

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Hudební katedra

Karel Bendl a jeho Skřivánčí písně

Bakalářská práce

Autor: Petra Hamáčková
Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor: Hra na nástroj a sólový zpěv se zaměřením na vzdělávání
Hudební kultura se zaměřením na vzdělávání
Vedoucí práce: MgA. Jan Kyselák, PhDr. Dana Soušková, Ph.D.

Hradec Králové
2018

Zadání bakalářské práce

Autor:	Petra Hamáčková
Studium:	P131502
Studijní program:	B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Hra na nástroj a sólový zpěv se zaměřením na vzdělávání, Hudební kultura se zaměřením na vzdělávání
Název bakalářské práce:	A) Závěrečný bakalářský koncert - sólový zpěv B) Karel Bendl a jeho Skřivánčí písně
Název bakalářské práce AJ:	A) The final Bachelor's concert - solo singing B) Karel Bendl and his Lark's songs

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Závěrečná bakalářská práce je složena ze dvou částí. První část je tvořena sólovým koncertním výkonem (minimálně půlrecitálem), jehož předpokladem je vysoká úroveň technických dovedností studenta. Koncertní vystoupení má na základě vhodně zvolené dramaturgie prezentovat interpretační kvality diplomanta, jeho schopnost adekvátního stylového přístupu k interpretaci jednotlivých skladeb. Ke koncertnímu výkonu se váže druhá, teoretická písemná část, v rozsahu cca 20-30 stran. Bude zaměřena na život a tvorbu Karla Bendla. Její součástí bude analýza vybraných písní ze sbírky Skřivánčí písně.

GREGOR, V. Česká dětská píseň umělá. Praha 1959. Český hudební slovník osob a institucí: Karel Bendl. Dostupné z: <http://www.ceskyhudebnislovník.cz>

Garantující pracoviště:	Hudební katedra, Pedagogická fakulta
Vedoucí práce:	MgA. Jan Kyselák PhDr. Dana Soušková, Ph.D.
Oponent:	Mgr. et MgA. Markéta Štefaniková Mgr. et MgA. Markéta Štefaniková

Datum zadání závěrečné práce: 29.1.2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucí bakalářské práce samostatně a uvedla jsem všechny použité zdroje informací.

V Hradci Králové dne: 28. 6. 2018

.....

Petra Hamáčková

Poděkování:

Poděkování patří vedoucí mé práce paní PhDr. Daně Souškové, Ph.D. za trpělivost, čas a cenné rady při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat *Českému muzeu hudby* za poskytnutí příloh do mé bakalářské práce a paní Bc. Marii Šťastné za její rady, ochotu a vstřícnost.

Anotace

HAMÁČKOVÁ, Petra. *Karel Bendl a jeho Skřivánčí písně*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2018. 38 s. Bakalářská práce.

Tato práce seznamuje s osobností Karla Bendla a jeho tvorbou. Je zaměřena na jeho písňovou tvorbu pro děti, především na *Skřivánčí písně*. Vybrané písně z této sbírky jsou v práci analyzovány.

Klíčová slova: česká hudba 19. století, Karel Bendl, písňová tvorba pro děti, Skřivánčí písně.

Annotation

HAMÁČKOVÁ, Petra. *Karel Bendl and his Lark's songs*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2018, 38 pages. Bachelor thesis.

This bachelor thesis is introducing Karel Bendl and his work. The thesis is focuses on children's music especially on songs. The main component is an analysis of songs which were picked from the compilation *Lark's songs*.

Keywords: czech music 19th century, Karel Bendl, songs for children, Lark's songs.

OBSAH

1. Úvod	10
2. Život Karla Bendla	12
2.1 Období 1838-1864	12
2.2 Období 1864-1881	13
2.3 Období 1881-1897	15
3. Tvorba Karla Bendla	18
4. Písňová tvorba pro děti	20
5. Skřivánčí písně	21
5.1 Hudebně interpretační rozbor vybraných písní	22
5.1.1 Žežulka	22
5.1.2 Máje	24
5.1.3 Růžičky	25
5.1.4 Ten náš pes	25
5.1.5 Koníček	27
5.1.6 Anděl strážný	28
5.1.7 Čechy	29
5.1.8 Pacholátko	30
5.1.9 Modrá očka	31
5.1.10 Rodičům	32
5.1.11 Srdéčko	33
5.1.12 Až se jaro vrátí	34
6. Závěr	36
Seznam použité literatury a dalších zdrojů	37

PŘÍLOHY

Příloha A: Portrét Karla Bendla (1889)

Příloha B: Karel Bendl na Poštejně (1889)

Příloha C: Potštejn – „Bendlovka“ (1903)

Příloha D: První výbor *Hlaholu* z roku 1862

Příloha E: Skupina českých hudebních skladatelů z r. 1885

Příloha F: Bendlův neúplný seznam děl v rukopise z roku 1888

Příloha G: Notový materiál vybraných písní - *Žežulka, Máje, Růžičky, Ten náš pes, Koníček, Anděl strážný, Čechy, Pacholátko, Modrá očka, Rodičům, Srdéčko, Až se jaro vrátí*

1. Úvod

Téma bakalářské práce jsem si vybrala v návaznosti na repertoár svého bakalářského koncertu. Na něm jsem zpívala mimo jiné výběr čtyř písní z cyklu *Cigánské melodie* Karla Bendla. Karel Bendl se pro mou práci stal stěžejním tématem, jelikož byl ze všech skladatelů, kteří byli obsaženi v mém repertoáru, pro mě dosud ne zcela proslulý. Při zjišťování jeho životopisných informací, jsem zjistila, že byl v době svého života hodnocen prakticky na stejné úrovni jako Bedřich Smetana a dokonce lépe, než Antonín Dvořák ve svých počátcích. Postupem času však upadl v zapomnění. Můj záměr byl připomenout ho jakožto českého skladatele 2. pol. 19. století.

O Karlu Bendlovi nebyla doposud vydána žádná obsírnější a podrobnější práce. Snažila jsem se proto o rozšíření jeho životopisu na základě dostupných i méně dostupných informací. Chtěla bych jen poznamenat, že vzhledem k chybnému datu narození v encyklopedii *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*, která ho uvádí ke dni 6. 4. 1838 (*Pazdírkův hudební slovník*¹ uvádí dokonce datum 16. 3.), jsem si toto datum ověřovala přímo na matričním záznamu. Tam se mi potvrdilo jeho rodné datum 16. 4. 1838.

Na téma Karel Bendl jsem začala nejprve pátrat na internetových stránkách a evidovat co nejvíce odkazů. Dále jsem pokračovala návštěvou Městské knihovny v Praze, kde jsem sehnala většinu titulů a monografií, které byly uvedeny na internetovém Českém hudebním slovníku osob a institucí. Poté následovala návštěva Českého muzea hudby v Praze, kde jsem dostala doporučení na tři kvalitní zdroje. A sice *ČSHS osob a institucí*, *MGG (Die Musik in Geschichte und Gegenwart)*² a *DMM (Dictionary of Music and Musicians - The New Grove)*³. Zde mě paní Bc. Marie Šťastná po mém velkém zájmu odkázala na FF UK v Praze, kde mi bylo umožněno nahlédnout do jedné z tamních studentských prací – *Stavu bádání o Karlu Bendlovi*.⁴ Po přečtení této studentské práce jsem se dále dostala k jedné významné osobě, vztahující se

---

¹ ČERNUŠÁK, Gracian; HELFERT, Vladimír. *Pazdírkův hudební slovník naučný*. II. Část osobní. Svazek prvý. A-K. Brno: Oldřich Pazdírek, 1937.

² FINSCHER, Ludwig; CONSTAPEL, Britta; QUINTERO, Sabrina, ed. *Die Musik in Geschichte und Gegenwart: allgemeine Enzyklopädie der Musik begründet von Friedrich Blume*. 2., neubearb. Ausg. Kassel: Bärenreiter, 2008. ISBN 3-7618-1112-8.

³ SADIE, Stanley; TYRRELL, John. *The new Grove dictionary of music and musicians*. 2nd ed. New York: Grove, 2001. ISBN 1-56159-239-0.

⁴ NERMUT, Vít. *Stav bádání o Karlu Bendlovi*. Praha. 15 s. Proseminární práce. Univerzita Karlova, Filosofická fakulta. Vedoucí práce PhDr. Marta Ottlová.

k osobnosti Karla Bendla. Tou osobou je paní PhDr. Markéta Hallová. Doposud byla badatelkou o díle a životě Antonína Dvořáka, a v té souvislosti i Karla Bendla. Kromě našich dvou osobních schůzek⁵ jsem vycházela především z jejího doposud nepublikovaného tištěného scénáře výstavy⁶, který mi ochotně poskytla. Paní Hallová čerpala nejen z celé řady primárních domácích zdrojů, ale také ze zahraničních.

V neposlední řadě jsem se vydala na adresu Bendlova rodného domu. Zde se mi podařilo zkontaktovat současného spolumajitele⁷ domu, který mi též ochotně poskytl své doposud shromážděné informace. Mimo jiné mi potvrdil skutečnost, že tento dům již není ve své původní podobě.

Na závěr jsem zkontaktovala i zaměstnance Olšanských hřbitovů, kteří mi ale bohužel vzhledem k zákonu o ochraně osobních údajů nemohli podat žádné konkrétní informace. Dostupný je pouze fakt, že je v současné době hrob rodiny Karla Bendla v „adopci“.

Druhá část této písemné bakalářské práce zmiňuje Bendlovu tvorbu, zejména pak písňovou tvorbu pro děti. Zaměřená je na sbírku *Skřivánčí písně* včetně analýzy vybraných písní na text Josefa Václava Sládka. K této části písemné bakalářské práce mi byla nejvíce oporou kniha od Vladimíra Gregora *Česká dětská píseň umělá*⁸.

S ohledem na to, že se při odevzdávání mé bakalářské práce píše rok 2018, ráda bych ji mimo jiné věnovala jako vzpomínku na Karla Bendla, který má letos výročí 180 let od svého narození.

---

⁵ *Osobní rozhovory* s Markétou HALLOVOU. Praha, 2017-12-15 a 2018-02-09.

⁶ HALLOVÁ Markéta. *Karel Bendl*. Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele. Divadlo hudby, Praha: 1988 (nepublikovaný text). 26 s.

⁷ NOVOTNÝ Pavel, nar. 1948, současný spolumajitel rodného domu Karla Bendla [elektronická pošta]. *Re: Změna podoby domu*. [2018-01-26].

⁸ GREGOR, Vladimír. *Česká dětská píseň umělá*: píseň jednohlasá s průvodem klavíru, houslí nebo orchestru. Praha: Knižnice hudebních rozhledů, 1959.

2. Život Karla Bendla

2.1 Období 1838-1864

Karel Bendl (pseudonym *Podskalský*) byl náš český hudební skladatel působící také jako dirigent, sbormistr, zpěvák, redaktor a pedagog. Narodil se 16. 4. 1838 v Praze manželskému páru Anně a Karlu Bendlovým.⁹ Vyrůstal v nehudební rodině a rodiči měl předurčené povolání rukavičkáře, jímž se zprvu také vyučil. V mladistvém období vystupoval v pražských hudebních salonech a spolcích jako zpěvák mající výrazný tenor a příjemnou dikci¹⁰. Prvnímu hudebnímu vzdělání se mu dostalo od svého děda ve hře na klavír.¹¹ Díky své silné náklonnosti k hudbě nastoupil roku 1855 na pražskou varhanickou školu. Zde studoval u Karla Františka Pietsche.¹² Po jeho smrti dále pokračoval u Josefa Leopolda Zvonaře.¹³ Bendl se za dob svého studia na varhanické škole velmi úzce přátelil s Antonínem Dvořákem, tehdejší mladším spolužákem. O tři roky mladší Dvořák pocházel z chudé rodiny, a tak mu Bendl v období těžkých začátků půjčoval k nastudování partitury, klavírní výtahy a také hudební literaturu ze své bohaté knihovny. Umožňoval mu i hru na svém klavíru.

Po dokončení studií začal Bendl učit na hudebním ústavu Celestina Müllera¹⁴, kde se seznámil s bratrem Elišky Pechové Krásnohorské¹⁵, Jindřichem Pechem. Od té doby se začali pravidelně scházet v domě rodiny Pechových, kde se stal Bendl postupem času velmi oblíbeným společníkem.¹⁶

V období 1858-1864 vznikaly Bendlovy první kompozice, díky kterým vyšly najevo jeho výrazné skladatelské schopnosti. Z roku 1859 pochází Bendlova nejstarší

---

⁹ POLÁK, Josef. *Karel Bendl*. Praha: Hudební naklad. pěvecké obce československé, 1938, s. 1.

¹⁰ Dikce znamená soubor výrazových prostředků a způsob vyjadřování.

¹¹ POLÁK, Josef. *Karel Bendl*. Praha: Hudební naklad. pěvecké obce československé, 1938, s. 1.

¹² Karel František Pietsch (1798 – 1858) byl varhaník, hudební teoretik a ředitel varhanické školy.

¹³ Josef Leopold Zvonař (1824 – 1865) byl hudební skladatel a učitel na varhanické škole a v té době Bendlův vzor. Jako Bendlův učitel je uváděn ještě František Blažek (1814 – 1900) - učitel harmonie a varhanní hry na varhanické škole a později Bendlův kolega v Hlaholu. Fr. Blažek byl také součástí poroty, která udělila Bendlově písni *Poletuje holubice* první cenu ve skladatelské soutěži vypsané Daliborem r. 1860. HALLOVÁ Markéta. *Karel Bendl*. Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele. Divadlo hudby, Praha: 1988 (nepublikovaný text).

¹⁴ Ústav, který patřil mezi prestižnější soukromé hudební školy v Praze. Pěstovala se zde zvláštní metoda k docílení bezvadné techniky v klavírní hře. Celestin Müller (1826-1877) byl hudební pedagog a hráč na hoboj.

¹⁵ Eliška-Pechová Krásnohorská (1847-1926), vlastním jménem Alžběta Pechová, byla libretistkou oper Karla Bendla.

¹⁶ KRÁSNOHORSKÁ, Eliška. *Z mého mládí*. Vzpomínky životopisné. Praha: Vaněk a Votava, 1920, s. 153-154.

skladba *Modlitba*.¹⁷ Za jeho vůbec první skladatelský úspěch byla považována píseň *Poletuje holubice* z roku 1861 na text Václava Crhy, která získala ocenění v soutěži vypsané hudebním časopisem *Dalibor*. Téhož roku vznikl také pražský pěvecký spolek *Hlahol*, jehož byl Bendl spoluzakladatelem. Roku 1863 byl zkomponován původně mužský sbor *Svoji k svému* na slova Bedřicha Pešky. O rok později Bendl zkomponoval *Chorál národa českého* na slova Emanuela Züngela.¹⁸

2.2 Období 1864-1881

Karel Bendl odjel po 1. říjnu roku 1864 na devítiměsíční studijní cestu do ciziny. Na nějaký čas se stal druhým kapelníkem německé zpěvohry v Bruselu. Krátce na to působil jako sbormistr německé opery v Amsterdamu. Dle Markéty Hallové patrně¹⁹ navštívil i divadlo v Rotterdamu. Při zpáteční cestě do Prahy, kam se vrátil v červnu roku 1865, pobyl v Paříži, kde krátce působil v pařížské opeře.

22. října 1865 byl Bendl zvolen sbormistrem pražského *Hlaholu*. Místo, uvolněné po Bedřichu Smetanovi, bez váhání přijal.²⁰ Uváděl zde s oblibou díla romantiků, například Ambroise Thomase, Charlese Gounoda, Felixe Mendelssohna-Bartholdyho, Ference Liszta či Richarda Wagnera. Zde Bendl úspěšně působil dvanáct let a za tu dobu rozšířil tento původně mužský sbor na sbor smíšený.

V letech 1868-1878 Bendl redigoval sbírku mužských sborů *Hlahol*. Roku 1869 vznikla Bendlova první skladba s husitským námětem *Umírající husita*.²¹ 3. března 1872 byla na druhém koncertě *Hlaholu* poprvé uvedena Bendlova skladba *Po bitvě bělohorské*²² (velká scéna pro sóla a sbor s doprovodem klavíru a dvou harmonií na slova K. Jahna). Od července 1874 do května 1875 působil Bendl jako druhý kapelník orchestru Prozatímního divadla. Roku 1875 Bendl komponoval písně na slova *Rukopisu*

---

¹⁷ HALLOVÁ Markéta. *Karel Bendl*. Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele. Divadlo hudby, Praha: 1988 (nepublikovaný text), s. 3.

¹⁸ HALLOVÁ Markéta. *Karel Bendl*. Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele. Divadlo hudby, Praha: 1988 (nepublikovaný text), s. 4.

¹⁹ Tamtéž.

²⁰ B. Smetana (1824-1884) byl sbormistr *Hlaholu* v letech 1863-1865.

²¹ HALLOVÁ Markéta. *Karel Bendl*. Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele. Divadlo hudby, Praha: 1988 (nepublikovaný text), s. 7.

²² *Po bitvě bělohorské* byla zkomponovaná na stejné téma jako Dvořákův *Hymnus*. HALLOVÁ. 1988, s.10.

královédvorského.²³ Koncem tohoto roku, přesněji 8. 12. 1875, přednesl Josef Lev v *Hlaholu* část z neznámějšího Bendlova cyklu písní *Cypřiše* na slova Gustava Pfliegera-Moravského.²⁴ 10. prosince 1876 proběhlo první provedení *Cigánských melodií* (text Adolf Heyduk) na koncertě Filharmonie, které vedl Adolf Čech.²⁵ V letech 1877-1878 působil Bendl jako sbormistr pravoslavného chrámu sv. Mikuláše v Praze. 4. ledna 1868 se pod taktovkou Bedřicha Smetany uskutečnila premiéra Bendlovy první opery *Lejla* na libreto Elišky Pechové - Krásnohorské.²⁶ *Lejla* byla druhá česká opera, hned po *Prodané nevěstě*, vydaná tiskem.²⁷ Bendl ji věnoval Emanuelu Kittlovi, otci Emmy Destinové (vl. jménem Kittlové), podporovateli umění a nakladateli *Hudebních listů* redigovaných Ludevítem Procházkou. 9. března 1873 provedl Bendl s Hlaholem Dvořákům *Hymnus*, zkomponovaný na Hálkovu²⁸ báseň *Dědicové Bílé Hory*, což byl v Praze Dvořákův první veřejný skladatelský úspěch.²⁹ Do té doby byl Antonín Dvořák zcela neznámým skladatelem.

Roku 1878 se Bendlovi rozpadalo manželství s Marií (rozenou Mráčkovou), herečkou a zpěvačkou menších rolí. Po této ztrátě psal Bendl na zámek Sychrov své nejniternější dopisy, ve kterých líčil pocity z nově nastalé rodinné situace. Zde na zámku v domě správce bydlel Alois Göbl, který se znal s Bendlem a Dvořákem z Prahy z dob svých studií. Bendl věnoval Göblovi sbírku dvojzpěvů *V přírodě*, kterou údajně složil již v roce 1874, ale pak na ní ještě pracoval až do roku 1879.³⁰ Bendl s Dvořákem hrávali na varhany, které byly umístěny v interiéru zámecké kaple, při čemž také zpíval již zmiňovaný Alois Göbl. Zámek Sychrov vlastnil kníže Kamil Rohan³¹, který se na kratší dobu ujal dcery Karla Bendla, tehdy pětileté Marie³², aby mohl její otec v Praze

---

²³ HALLOVÁ Markéta. *Karel Bendl*. Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele. Divadlo hudby, Praha: 1988 (nepublikovaný text), s. 11.

²⁴ HALLOVÁ Markéta. *Karel Bendl*. Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele. Divadlo hudby, Praha: 1988 (nepublikovaný text), s. 11.

²⁵ Tamtéž.

²⁶ Po úspěchu *Lejly* se na E. Pechovou - Krásnohorskou obrátil i B. Smetana s žádostí o libreto. Krásnohorská zůstala v povědomí jako libretistka B. Smetany.

²⁷ HALLOVÁ Markéta. *Karel Bendl*. Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele. Divadlo hudby, Praha: 1988 (nepublikovaný text), s. 8.

²⁸ Vítězslav Hálek (1835-1874) byl český básník. Karel Bendl zhudebnil na Hálkova slova (obdobně jako Dvořák) cyklus: *V přírodě*, *Večerní písně*, *Za šera*, *Pěvcova prosba* a jednotlivé básně *Patěro dvojzpěvů*, *Čtvero písní* ad. HALLOVÁ. 1988. s. 9-10.

²⁹ HALLOVÁ Markéta. *Karel Bendl*. Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele. Divadlo hudby, Praha: 1988 (nepublikovaný text), s. 9.

³⁰ Tamtéž, s. 13-14.

³¹ Kamil Rohan (1801-1892) byl vášnivý botanik, který založil sychrovskou zámeckou zahradu s unikátním rostlinstvem.

³² Marie Bendlová se narodila 22. listopadu 1872 v Praze.

v klidu vyřídit své rodinné poměry po rozchodu s manželkou. Dcera i nadále zůstala na výchovu u svého otce Karla Bendla, se kterým si rozuměla a velmi si ho vážila. Marie Bendlová byla vyhlášenou krasavicí, na niž se traduje výrok nakladatele Fritze Simrocka³³, že byla „nejkrásnější opus skladatele“.³⁴

Karel Bendl se rozhodl vyřešit svou obtížnou rodinnou situaci dalším odjezdem do ciziny. Cílem jeho cesty se stalo místo sbormistra u mecenáše barona Paula Grigorjeviče von Derwiese³⁵ ve francouzském městě Nice. Tento orchestr se sborem a sólisty se pyšnil českými pěvci, a to především absolventy školy Pivodovy. Zde nastoupil 19. října 1878 na místo sbormistra po českém dirigentu a sbormistru Karlu Kučerovi.³⁶ Současným dirigentem byl Karl Müller Berghaus, s nímž se Karel Bendl u taktovky při koncertech střídal.³⁷ V Nice a Luganu u barona Derwiese zaznamenal Bendl úspěch především svými skladbami *Ptáče*, *Zpěv vil nad vodami* a sbory z opery *Černohorci*.³⁸

V sezóně 1880-1881, při návratu do Čech, Bendl krátce působil jako sbormistr milánského dómu.³⁹ Během tohoto pobytu začala vznikat jeho nová opera *Gina*, komponovaná na italské libreto barona Derwiese, který si tuto operu objednal.⁴⁰ Pro spolupráci na *Gině* si zvolil italského dramatika Giorgia Tomassa Cimina, žijícího ve švýcarském Luganu. *Gina* byla dokončena až v roce 1884 a provedení se již nedočkala.⁴¹

2.3 Období 1881-1897

Po druhém a zároveň posledním návratu z ciziny se Bendl trvale usadil v Praze. Zde sklízel mnoho úspěchů až do své smrti. 4. února 1882 byla v Chrudimi poprvé

---

³³ Fritz Simrock (1838-1901) byl majitelem známého berlínského nakladatelství.

³⁴ HALLOVÁ Markéta. *Karel Bendl*. Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele. Divadlo hudby, Praha: 1988 (nepublikovaný text), s. 14.

³⁵ Paul Grigorjevič Von Derwies (1826 v Saint Petersburgu – 1881) trvale sídlil ve francouzském pobřežním městě Nice v přepychovém paláci *La Villa Valrose*. Pořídil si také i své venkovské sídlo, *Castello di Trevano*, ve švýcarském Luganu.

³⁶ HALLOVÁ Markéta. *Karel Bendl*. Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele. Divadlo hudby, Praha: 1988 (nepublikovaný text), s. 14-15.

³⁷ Tamtéž, s. 16.

³⁸ Tamtéž.

³⁹ Tamtéž.

⁴⁰ Tamtéž, s. 17.

⁴¹ BÁRTOVÁ-HOLÁ, Monika. Po stopách tříletého působení Karla Bendla v cizině. *Opus musicum*. 1997, 29(1), s. 10-11.

provedena jeho opera *Starý ženich*⁴². O rok později vznikla jedna z dalších Bendlových oper s názvem *Karel Škréta*, jejíž libretistkou byla Eliška Pechová - Krásnohorská. Tato opera byla jako první z jeho děl provedená v Národním divadle v Praze.⁴³

V letech 1883-1886 redigoval hudební přílohu *Humoristických listů*, ve které vyšlo několik drobných skladeb salonního charakteru, například od Antonína Dvořáka, Zdeňka Fibicha, Josefa Bohuslava Foerster a dalších. Upravil také sbírku sešitů mužských sborů, vydávanou pod názvem *Hlahol*, v pražském nakladatelství *Emanuela Starého*. Byly to například sbory Ludevíta Procházky, Františka Vogla, Ferdinanda Hellera, Josefa Lva, Bedřicha Smetany, vlastní a několika dalších autorů. 16. ledna 1885 jmenoval *Hlahol* v Plzni Karla Bendla svým čestným členem.⁴⁴

V letech 1886-1890 působil Bendl znovu jako dirigent v chrámu sv. Mikuláše. Letní pobyty trávil nějaký čas ve svém oblíbeném Potštejně v Orlických horách⁴⁵, kam poprvé přijel roku 1886. Vracel se sem však ještě v letech 1887, 1888 a 1891.⁴⁶ V roce 1890 byl Bendl na návrh Antonína Dvořáka jmenován řádným členem *České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění*.⁴⁷ 5. října téhož roku byl také navržen a schválen na místo předsedy *Jednoty zpěváckých spolků československých* (později *Pěvecká obec československá*). V tomto postavení působil krátce vzhledem k jeho averzi k administraci spolkového života. Při dalším výběrovém řízení, které se konalo 18. května 1891 již zvolen nebyl.

V roce 1893 Bendl obdržel cenu *České Akademie* za svou operu *Dítě Tábora*. V tomto roce také zazněly některé Bendlovy skladby na světové výstavě v Chicagu.⁴⁸ Od listopadu 1894 byl na pražské konzervatoři zástupcem Antonína Dvořáka, který v té době pobýval v Americe. Zde Bendl působil jako profesor skladby vyučující instrumentaci. Zůstal tu i po Dvořákově návratu až do své smrti. Dne 30. dubna 1895 se konala premiéra *Smyčcového kvartetu F dur*, která se uskutečnila v *Českém spolku pro komorní hudbu*. *Smyčcový kvartet* byl věnován *Českému kvartetu*, které se ujalo jeho

---

⁴² Operu *Starý ženich* kritizoval Václav Juda Novotný v Daliboru r. 1882.

⁴³ HALLOVÁ Markéta. *Karel Bendl*. Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele. Divadlo hudby, Praha: 1988 (nepublikovaný text), s. 19.

⁴⁴ HALLOVÁ Markéta. *Karel Bendl*. Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele. Divadlo hudby, Praha: 1988 (nepublikovaný text), s. 25.

⁴⁵ Od konce 19. století až do roku 1924 se používal název *Potštýn nad Orlicí*.

⁴⁶ HALLOVÁ Markéta. *Karel Bendl*. Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele. Divadlo hudby, Praha: 1988 (nepublikovaný text), s. 21.

⁴⁷ Tamtéž.

⁴⁸ *Osobní rozhovor* s Markétou HALLOVOU. Praha, 2018-02-09.

koncertního života.⁴⁹ V 90. letech byl Bendlův velký přítel Hanuš Wihan⁵⁰, se kterým je dochována bohatá korespondence. Roku 1896 se Dvořák dozvěděl o Bendlově těžkém onemocnění. Svému berlínskému nakladateli Simrockovi tehdy napsal: „*Je z mých nejstarších přátel, v mládí byl mi velmi nápomocen, seznámil mne s Beethovenovými symfoniemi a musím mu nyní býti vděčen – dej Bůh, aby se zase pozdravil.*“⁵¹

Karel Bendl zemřel v Praze dne 20. září 1897 a je pohřben na Olšanských hřbitovech.

„*Za život Karla Bendla vznikalo především silné sborové hnutí. Byl jmenován čestným členem devatenácti spolků a vznikaly sbory jeho jména. Do konce jeho života (tj. r. 1897) existovaly čtyři spolky BENDL: V České Skalici, v Košířích (Praha 5), Sobotce a Městci Králové.*“⁵² V roce 1988, kdy proběhla výstava Markéty Hallové v Divadle hudby v Praze, existovaly spolky BENDL ve městech Česká Skalice, Nový Hradec Králové, Česká Třebová a Hostivice.⁵³

Na jeho památku jsou vyhotoveny sochy, z nichž jedna je umístěna v Praze-Dejvicích a druhá ve foyeru Národního divadla. Autor všech vyhotovení je Stanislav Sucharda⁵⁴. Na budově pražského Hlaholu jsou umístěné tři pamětní desky věnované sbormistrům Karlu Bendlovi, Bedřichu Smetanovi a Emanuelu Knittlovi.

---

⁴⁹ HALLOVÁ Markéta. *Karel Bendl*. Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele. Divadlo hudby, Praha: 1988 (nepublikovaný text), s. 23.

⁵⁰ Hanuš Wihan (1855-1920) byl český violoncellista a hudební pedagog.

⁵¹ ČERVINKOVÁ, Blanka; PAŽOUTOVÁ, Ludmila. *Karel Bendl*. Výběrová bibliografie k 150. výročí narození skladatele. Praha: 1989, s. 2.

⁵² HALLOVÁ Markéta, [elektronická pošta]. *Re: Spolky Bendl do r. 1897*. 2018-02-09.

⁵³ *Osobní rozhovor* s Markétou HALLOVOU. Praha, 2018-02-09.

⁵⁴ Stanislav Sucharda (1866-1916) byl rodák z Nové Paky a žák Josefa Václava Myslbeka. Josef Václav Myslbek (1848-1922) byl nejvýznamnější český sochař na přelomu 19. a 20. století, zakladatel novodobého českého sochařství.

3. Tvorba Karla Bendla

Karel Bendl byl skladatelem převážně tvorby vokální. Zkomponoval na 300 sborů a velikou zásluhu si získal mimo jiné sborovou úpravou písně *Kdož jste boží bojovníci*, kterou harmonizoval a následně ji užil v husitské opeře *Dítě Tábora*. Husitské náměty byly Bendlovi ve vokální tvorbě velmi blízké. Karel Bendl byl vynikající sbormistr a jeho dvanáctileté působení v *Hlaholu* patří k významné epoše tohoto sdružení. Význam pro českou sborovou tvorbu mělo i Bendlovo redigování sbírky mužských sborů *Hlahol* v nakladatelství *Emanuela Starého*.

Bendlovou doménou se stala nejen tvorba sborová, ale také písňová⁵⁵, vyznačující se melodickou invencí a technicky propracovanou harmonizací.⁵⁶ Textovými předlohami mu byly například *Rukopis královédvorský*, básně Gustava Pfliegera-Moravského, Adolfa Heyduka či Vítězslava Háška. Tvůrčím naturelem si byl blízký s Antonínem Dvořákem. Zhudebňovali spolu totožné texty či autory. Mezi velice známé patří například cyklus písní *Cigánské melodie* na text Adolfa Heyduka. Volili i stejné druhy – dvojzpěvy pro soprán a alt. Bendl byl ve vokální tvorbě Dvořákův rádce a oba usilovali též o uznání na poli dramatické tvorby.⁵⁷

Operní tvorba Karla Bendla byla různorodá a dnes je již zapomenuta. Nejznámější operou byla svého času *Lejla*, která byla současně první skladatelovou operou. Bendlova tvorba patřila dále i jevišti. Napsal několik entreaktů k činohrám, například kuplety k frašce Emanuela Züngela *Červená karkulka* a další. Ve srovnání se Smetanovou tvorbou později obstála opera-balet *Švanda dudák*, která byla zároveň Bendlovým prvním pokusem o zpívaný balet. Další Bendlova opera s názvem *Břetislav* vyvolala první polemiku o české hudební deklamaci, která byla vedená mezi libretistkou Eliškou Pechovou - Krásnohorskou a Augustem Wilhelmem Ambrosem na stránkách časopisu *Hudební listy* 1870. Opera *Černohorci* získala druhou cenu v soutěži k otevření Národního divadla (ještě spolu s Fibichovým *Blaníkem*). V 80. letech Bendl komponoval i díla orchestrální.

Ke konci svého života se Bendl věnoval i tvorbě pro děti. Je autorem nejen dětských písní, ale i několika dětských klavírních cyklů.

---

⁵⁵ ČERNÝ, Miroslav K. 150 let od narození Karla Bendla. *Hudební rozhledy*. 1988, 4(1), s. 428.

⁵⁶ REITTEREROVÁ, Vlasta, 2006. Karel Bendl. In: <http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/> [online]. [cit. 28.05.2018].

Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=7406

⁵⁷ Tamtéž.

Spousta Bendlových významných děl je neznámých a není zpracován kompletní soupis. V příloze bakalářské práce přikládám jeho rukopisný seznam děl, věnovaný pravděpodobně Josefu Václavu Sládkovi roku 1888. Obsáhlejší soupis díla je například v knižní publikaci *Karel Bendl* od Josefa Poláka⁵⁸, *Československém hudebním slovníku osob a institucí*⁵⁹ či na internetovém *českém hudebním slovníku osob a institucí*.⁶⁰

S uplynutím třiceti let po Bendlově smrti byla jeho tvorba hodnocena jako úsek moderní české hudby, který nezanechal žádný výrazný vliv.⁶¹

„O udržení Bendlova odkazu v povědomí a propagaci jeho díla se pokusilo roku 1900 založené Družstvo pro postavení pomníku skladateli (odhalen 1916 v Praze-Bubenci). Chvilkový dopad mělo vyhlášení Bendlova jubilea (deset let od úmrtí) roku 1907, připomenutí skladatele u příležitosti dalšího jubilejního roku 1927 a konečně i rozhlasové provedení české verze opery Wunderblume (jako Čarovná květina).“⁶²

---

⁵⁸ POLÁK, Josef. *Karel Bendl*. Praha: Hudební naklad. pěvecké obce československé, 1938. 31 s.

⁵⁹ ŠTĚDRŮŇ, Bohumír; ČERNUŠÁK, Gracian; NOVÁČEK, Zdenko ed. *Československý hudební slovník osob a institucí*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963.

⁶⁰ REITTEREROVÁ, Vlasta, 2006. Karel Bendl. In: <http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/> [online]. [cit. 28.05.2018].

Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=7406

⁶¹ Tamtéž.

⁶² Tamtéž.

4. Písňová tvorba pro děti

Bendlova písňová tvorba pro děti není nijak rozsáhlá. Věnoval se jí až ke konci svého života. I tak byl mimo jiné považován za významného skladatele české dětské písně 19. století.

Karel Bendl svůj zájem o lidovou píseň zdědil nejspíš po svém učiteli Josefu Leopoldovi Zvonařovi. Bendl sice nebyl hudebním pedagogem z povolání, ale díky svému samostatnému osmiletému studiu „zásad správné dětské písně“, byl považován za opravdového znalce dětského a lidského hlasu vůbec.⁶³

Před shrnutím Bendlovy písňové tvorby pro děti je třeba zmínit, že zkomponoval také dětský klavírní cyklus *Z dětského světa a V jarém věku*, který obsahuje pouhých šest skladeb. Cyklus *Z dětského světa* je rozdělen do tří sešitů a má celkem dvanáct čtyřručních a víceručních skladeb. Názvy dětských skladeb jsou tematické a motivující. Např.: *Ze školy, Panenka tančí, Na dětském plese, Dětské rozmary, Dobrou noc, Slavný den, Na venkově, Májový den* apod. Skladby jsou většinou jednostránkové, ale není to pravidlem. Jsou psané v durových i mollových tóninách s malým počtem křížků a bé.

Nejvýznamnější Bendlovou sbírkou dětských písní jsou *Skřivánčí písně* na slova Josefa Václava Sládka.⁶⁴ Nutno dodat, že ač Bendlu velmi zaujaly Sládkovy verše, tak prvním českým hudebním skladatelem, který je zhudebňoval, byl Jan Malát⁶⁵. Před touto sbírkou Bendl zkomponoval ještě sbírku čtyřiadvaceti písní *Z jara mládí*, na slova Josefa Kožíška⁶⁶, která byla jakousi přípravou ke zhudebnění *Skřivánčích písní*.⁶⁷

Z jara mládí obsahuje písně pro jeden hlas s klavírním doprovodem. Jsou zde písně o přírodě, o lásce k rodičům, písně s náměty nábožensko-mravoučnými i písně národního charakteru. V porovnání obou sbírek je ve *Skřivánčích písních* méně písní s náměty života dětí a rodiny a přibyly náměty přírodní. Téma vlastenecké a národní (*Čechy, Naše chaloupka*) vystřídal církevní tematiku, která ustupovala do pozadí.⁶⁸

---

⁶³ GREGOR, Vladimír. *Česká dětská píseň umělá: píseň jednohlasá s průvodem klavíru, houslí nebo orchestru*. Praha: Knižnice hudebních rozhledů, s. 28-29.

⁶⁴ Josef Václav Sládek (1845-1912) byl český spisovatel, básník, novinář a překladatel; zakladatel novodobého českého básnictví pro děti.

⁶⁵ Jan Malát (1843-1915) byl hudební skladatel, pedagog a teoretik, sběratel a upravovatel lidových písní.

⁶⁶ Josef Kožíšek (1861-1933) byl český básník, učitel a esperantista (esperanto=nejrozšířenější mezinárodní plánový jazyk).

⁶⁷ GREGOR, Vladimír. *Česká dětská píseň umělá: píseň jednohlasá s průvodem klavíru, houslí nebo orchestru*. Praha: Knižnice hudebních rozhledů, s. 28.

⁶⁸ Tamtéž, s. 29.

5. Skřivánčí písně

Sbírku písní *Skřivánčí písně* Bendl komponoval na Potštejně roku 1888.⁶⁹ Sbírka obsahuje dvacet čtyři písní pro zpěv a klavír na text Josefa Václava Sládka. Ten ji věnoval své dceři Helence Sládkové a Růžence Höhmové. Na úvod citoval:

„*Snad velkým lidem bude se zdát se všední, malé to všecko – Vy ale odpusťte mi, že s Vámi byl jsem jen děčko!*“⁷⁰

Sbírka obsahuje písně s tematikou zvířecí (1. *Žezulka*, 5. *Macíček*, 6. *Ten náš pes*, 7. *Koníček*, 13. *Skřivánek*, 15. *Kozička*, 17. *Sova*), přírodní (3. *Žito-žitko*, 19. *Na zahradě*, 24. *Až se jaro vrátí*), vlasteneckou (9. *Čechy*, 16. *Naše chaloupka*), o lásce k rodičům (18. *Matičce*, 21. *Rodičům*), náboženskou (8. *Anděl strážný*, 12. *Slzičky Panny Marie*, 22. *Srdéčko*), tradiční (2. *Máje*), o dětské tváři (4. *Růžičky*, 10. *Pacholátko*, 14. *Modrá očka*), posměchu dítěti (11. *Košiláček*), vystižení života prostého českého člověka (23. *Chudé dítě*) a pracovní (20. *Malá švadlena*).

Bendl začal skládat *Skřivánčí písně* po svém osmiletém samostudiu v oblasti dětské písně.⁷¹ Skladby jsou v záměrné hlasové poloze a klavírními party podporují zpěvákovu intonaci. Formové členění je jednodušší a písně mají zpravidla více strof. Většina písní je psána v durové tónině. Výjimkou jsou písně *Košiláček*, *Chudé dítě* a *Sova* v tónině mollové vzhledem k jejich charakteru. *Košiláček* pojednává o umouněném košiláčkovi (d moll). *Chudé dítě* vystihuje smutný sociální stav dětí dřívějšího českého venkova (g moll). *Sova* je píseň o mrzuté a zamračené sově (c moll).

Skladby jsou psané nejčastěji v taktu $\frac{2}{4}$, dále pak v taktech $\frac{3}{4}$, $\frac{6}{8}$, C a jediná *Naše chaloupka* je v taktu $\frac{3}{8}$. Bendl často využíval sekvence jakožto jednoduché melodické a rytmické útvary. Některé písně obsahují chromatické postupy a modulace.

Karel Bendl zkomponoval celou sbírku s nenásilným a zpěvným nádechem. Vzorem mu byly písně lidové. Bendl se také snažil dle prostých Sládkových veršů vystihnout výraz a náladu jednotlivých písní. Dbal na rozsah dětského hlasu.⁷² Deset písní je v rozsahu oktávy, pět písní v rozsahu septimy, čtyři písně v rozsahu sexty, nad oktávu tři písně v rozsahu nóny a jedna undecimy. Skladatel také vzhledem k hygieně

⁶⁹ GREGOR, Vladimír. *Česká dětská píseň umělá: píseň jednohlasá s průvodem klavíru, houslí nebo orchestru*. Praha: Knižnice hudebních rozhledů, s. 125.

⁷⁰ BENDL, Karel. *Skřivánčí písně*. Praha: Národní hudební vydavatelství Orbis, 1951.

⁷¹ GREGOR, Vladimír. *Česká dětská píseň umělá: píseň jednohlasá s průvodem klavíru, houslí nebo orchestru*. Praha: Knižnice hudebních rozhledů, s. 29.

⁷² Tamtéž, s. 31.

dětského hlasu určil v písních spodní a horní hranici melodie.⁷³ Spodní hranice se pohybuje mezi c^1 a f^1 (pod c^1 nepřesahuje). Výjimkou je pouze jediná dvojhlasá píseň *Pacholátka* s tónem h a píseň *Sova* s tónem b . Horní hranice je maximálně do tónu e^2 , který se nejčastěji vyskytuje v písni *Skřivánek*.

Bendl dbal i na správnou deklamaci⁷⁴ písní, která vycházela ze Sládkových veršů. Rytmiku nepřetěžoval více než hodnotami osminovými a čtvrt'ovými. Místy užil tečkovaný rytmus.

Důležitou informací o této sbírce je, že Bendl v některých písních využil zvukomalby, kterou dokázal zcela realisticky napodobit a tím dětem více přiblížit několik přírodních zjevů. Jedná se například o písně *Žežulka*, *Ten náš pes*, *Koníček či Srdéčko*.

5.1 Hudebně interpretační rozbor vybraných písní

5.1.1 Žežulka

1. Zakukala žežulička z doubravy:

Přišlo jaro, kdo je se mnou pozdraví?

Přišlo jak by s nebe spadlo, samý květ,

pospěšte si, chcete-li je uvidět!

2. My bychom je pozdravili, ale jak?

my kukati neumíme jako pták.

Ale přec se půjdem na ně podívat,

nekukáme, můžem však mu zazpívat!

Zakukala žežulička z doubravy:

„Přišlo jaro, kdo je se mnou pozdraví?“

Žežulka je úvodní píseň sbírky *Skřivánčí písně*. Autor předepsal náladu skladby *Vesele*. Píseň je napsaná ve $\frac{2}{4}$ taktu a její tónina je F dur. Pro melodii je

⁷³ GREGOR, Vladimír. *Česká dětská píseň umělá*: píseň jednohlasá s průvodem klavíru, houslí nebo orchestru. Praha: Knižnice hudebních rozhledů, s. 30.

⁷⁴ Deklamace je pojem, který označuje melodické a rytmické vystižení přízvuku a délky mluveného slova ve vokální hudbě.

charakteristický motiv „kukání žezulky“, neboli zpěv kukačky, což dětem tematicky více přiblíží. Toto „kukání“ je obsažené už ve čtyřtaktové klavírní předehře, která nás uvádí do nálady písně.

KAREL BENDL
(1838–1897)

Vesele

Zpěv

Klavír

1. Za - ku - ka - la že - žu - lič - ka z dou - bra - - vy:
2. My by - chom je po - zdra - ví - li, a - lé jak?

Příklad 1: Žezulka, takt 1-8

Žezulka je od tónu f^1 až po d^2 v rozsahu šesti tónů. Forma písně je *aba'*. Píseň má dvě sloky, které na sebe navazují repeticí a jsou složeny z dílů *a* a *b*. Obě sloky začínají v díle *a* dynamickým označením *p* a v díle *b* označením *mf*. Po druhé sloce následuje závěrečný díl *a'*, který je obměnou dílu *a*. Všechny tyto díly jsou pravidelně členěny na předvětí a závětí po čtyřech taktech. Závěrečný díl *a'* má dynamiku výraznější. Jednotlivé díly se od sebe liší melodií i klavírním doprovodem.

V průběhu skladby jsou předepsaná crescenda a decrescenda pro klavír i zpěv současně. První i druhá sloka je zakončená D, závěr pak T. V 17. – 19. taktu se pomocí crescenda stoupá k nejvyššímu tónu d^2 a zde se nachází vrchol písně.

Klavírní doprovod pravé ruky je v dílech *a* a *a'* poklidnější s drženými akordy. V dílu *b* je doprovod staccatový. Levá ruka je po většinu skladby stylizována do legatových rozkladů. Zřídka jsou zde obsaženy i alterované akordy. Na konci skladby je čtyřtaktová dohra, která přirozeně zakončuje přednes písně. Harmonie v klavírním doprovodu je zajímavá svým alterovaným akordem 2. stupně v 8. taktu, kdy má zpěv pomlku. Dále pak ještě svou mimotonální D k S v 25. taktu na druhé době. Tato mimotonální D harmonicky posiluje závěr písně.

Zpěvák by měl v této optimistické písni dodržet předepsanou náladu *Vesele*. Měl by správně artikulovat a dodržovat označenou dynamiku, která písni dodává větší výraz.

5.1.2 Máje

*1. Zavanul teplý větříček z kraje, vzhůru do háje, vzhůru do háje,
nasekáme tam zelené máje!*

*Zelené máje před naše stáje, by kravky měly celý rok píce,
aby tam nešly čarodějnice, aby tam nešly čarodějnice.*

*2. Zelené máje chvojové klestí před každá vrátka musíme snésti,
aby kvetlo tam celý rok štěstí.*

*Jako v tom háji krásno to bude, aby nám pán Bůh požehnal všude,
v bohatém statku, v chaloupce chudé, v bohatém statku, v chaloupce chudé.*

Máje je v pořadí druhou písní ze sbírky Skřivánčí písně. Tempové označení má předepsané *Lehce, však ne příliš rychle*. Do nálady písně uvádí dvoutaktová klavírní předehra s dynamickým označením *p* a legátovým střídáním dvou akordů v pravé ruce. Levá ruka hraje v průběhu skladby povětšinou rozložené akordy.

Skladba je v $\frac{6}{8}$ taktu a její výchozí tónina je D dur. Její rozsah je v rozmezí jedné oktávy. Nejnižší tón je e^1 . V 19. taktu se nachází vrchol skladby s označením *f* a současně s nejvyšším tónem e^2 . Tomuto vrcholu předchází crescendo od 18. taktu. Píseň má dvě sloky.

Její forma je *aba'* s nepravidelným taktovým členěním. Díl *b* je oproti dílu *a* (8 taktů) zkrácený o čtyři takty. Díl *a'* má taktů 6. Díly se od sebe liší také tóninami. Díl *b*, který trvá od 11. do 14. taktu, se hraje v dominantní tónině A dur. Následující díl *a'* je od 15. taktu opět v hlavní tónině D dur, do které přešel pomocí dominantního septakordu A^7 . Konec dílu *b* je nadepsán tempovým označením *zdržovat* a následující díl *a'* už pokračuje opět v *pohybu*, což oživí plynulost písně.

Zakončení písně v klavírním doprovodu tvoří dvoutaktová dohra shodná s předehrou a následně další dva takty s drženým tónickým kvintakordem v pravé ruce. Levá ruka doplňuje tóniku krátkým kvintakordem a poté drženou spodní oktávou. Text písně je tradičního charakteru. Pojednává o symbolice máje, k čemu se užívá a proč.

Zpěvák by měl pro kvalitní interpretaci této písně dobře ovládat technická cvičení ve vyšší poloze, vzhledem k vrcholu této písně s nejvyšším tónem e^2 na slabice „ní“. Píseň je obtížnější měnící se tóninou v průběhu skladby.

5.1.3 Růžičky

*Růžičky dvě červené kvetou podle sebe,
nad nimi dva motýlky, modré jako nebe.
Kam se jeden obrátí, tam se druhý točí,
nejsou to dva motýlky, jsou dvě modré oči.
Nejsou to dvě růžičky porozkvetlé v jaře,
to našeho děťátka růžové jsou tváře,
to našeho děťátka růžové jsou tváře.*

Píseň *Růžičky* je v pořadí čtvrtou písní z cyklu. Text obsahuje metafory o dětských očích a červených tvářích. Tempové označení je *Zvolna a velmi něžně*. Píseň je v $\frac{3}{4}$ taktu a její výchozí tóninou je F dur. Skladbu uvádí klidná dvoutaktová předehra.

Formové členění je *aba'* s pravidelnými předvětími a závětími po čtyřech taktech. Díl *b* je v dominantní tónině F dur. Díl *a'* má prodloužený čtyřtaktový závěr v *mf*, který obsahuje vyvrcholení skladby v taktech 29 - 30.

Harmonicky zajímavá místa jsou v taktech 26 a 29, kde se nacházejí mimotonální akordy. V taktech 29 - 30 je též vrchol skladby, který je obohacen již zmíněným mimotonálním akordem, dynamickým označením *crescendo* a tempovým označením *zdržovat*. Dalším zajímavým místem je 25. takt, který obsahuje střídavý chromatický tón fis^1 . Klavírní doprovod zakončuje píseň s pomocí pedalizace rozloženým tónickým kvintakordem.

Po pěvecké interpretační stránce je tato píseň poklidná a její tempové označení *Zvolna a velmi něžně* odpovídá jejímu charakteru. Svým žánrem by se hodila například při příležitosti Vítání občánků.

5.1.4 Ten náš pes

*1. Ten náš pes, skákal dnes, skákal také včera;
bude as skákat zas zejtra do večera, bude as skákat zas zejtra do večera.*

2. Pejsku náš, co to máš, žes' tak vesel stále?

„Řek' bych vám, nevím sám hop!“ a skákal dále, „řek' bych vám, nevím sám hop!“ a skákal dále.

Píseň *Ten náš pes* je šestou písní ze sbírky. Tempové označení má předepsané *Ne rychle, však určitě a žertovně*. Jednotaktová klavírní předehra (označená dynamickým znaménkem *f*) přesně vystihuje tento pojem svými „žertovnými“ oktávovými skoky s počátečními přírazy, které mohou tematicky připomínat „skoky psa“. Předehra je dynamicky ve *f* a skoky jsou hrané v unisonu.

The image shows a musical score for the piece 'Ten náš pes'. It consists of two systems of music. The first system includes a piano introduction in the right hand (treble clef) and a vocal line in the left hand (bass clef). The piano introduction is marked with a forte (*f*) dynamic and the tempo instruction 'Ne rychle, však určitě a žertovně'. The vocal line has two verses: '1. Ten náš pes,' and '2. Pejs - ku náš,'. The second system continues the piano accompaniment and the vocal line with the lyrics '1. ská - kal dnes,' and '2. co to máš,'. The piano accompaniment features prominent octave jumps in the right hand, particularly in the first system.

Příklad 2: Ten náš pes, takt 1-3

Píseň je psaná v taktu celém a tónině C dur. Předvětí je dynamicky ve *f* a závětí v *p*. V prima voltě je takt dynamicky označen *f* a tempové označení je *zdržovat*, což zvýrazní následující nástup druhé sloky. Skladba vrcholí na konci druhé sloky v secunda voltě, ve které je nad tónem d^2 akcent a celý takt je dynamicky označen *f*. Rozsah této písně je od c^1 do d^2 , tedy nóny.

Tato píseň je pro zpěváka výrazná svou dynamikou a živostí, kterou stylově doplňuje i klavírní doprovod. Zpěvák by měl dodržet tempové označení *Žertovně*, vystihující náladu písně. Náladu písně úzce souvisí s žertovným textem pojednávajícím o skákajícím psovi.

5.1.5 Koníček

*1. Jaký to koníček, třeba vráný,
když není osedlán, okovaný!
Honem se, kováři, k dílu mějte
a toho koně nám okovejte.
Kovář se postavil za kovadlo,
přikoval konička na houpadlo.
Přikoval, zakoval, nohy obě,
na pravo, na levo, po dvou k sobě.*

*2. Potom ho osedlal sedlár hebce,
sedí se na něm jak na kolébce.
A teď tě, bratříčku, posadíme,
v daleké kraje se vypravíme.
Já sednu, bratříčku, podle tebe,
budem se houpati až do nebe.
Za hory, za lesy, bystré vody,
s větrem se rozletíš o závody.*

*3. A potom pozvolna, zlehka, tiše
koník tě donese do snů říše.
Tam na tom nejlepším světa koni
nikdo tě bratříčku, nedohoní!*

Píseň *Koníček* je sedmou písní ze sbírky. Na začátku má tempové označení *Houpavě*. Dvoutaktová klavírní předehra s pedalizací připomíná rytmicky klus koně a tím nás tematicky uvádí do nálady. Píseň je v $\frac{6}{8}$ taktu a její výchozí tóninou je F dur.

Příklad 3: Koniček, takt 1-2

Formové řešení této písně je *AB*, z nichž díl *A* obsahuje *a* a *b* a díl *B* obsahuje *c* a *d*. Celý díl *A* je v hlavní tónině F dur. Díl *c* je v paralelní tónině d moll a díl *d* je v dominantní tónině C dur. Píseň má tři sloky a třetí je zkrácená a trvá pouze po celý díl *A*. Na konci tohoto dílu (10. takt) je i vrchol písně, který obsahuje nejvyšší tón této skladby d^2 spolu s dynamickým označením *f*. Díl *A* končí v tónině výchozí, tedy F dur. Celkový rozsah písně je od c^1 do d^2 , tedy nóny.

Klavírní doprovod má ve spodním hlase ostinátní basy. V díle *B* je ostinato ve staccatu na tónu *a* a *g*. Pravá ruka obsahuje figurace. Harmonicky zajímavá místa jsou v 9. a 16. taktu. V 9. taktu je obsažená mimotonální D k S a v 16. taktu alterovaný tón *dis*.

Tato píseň je po pěvecké interpretační stránce výraznější spíš textem. Melodie je po většinu skladby v osminových hodnotách, které v souvislosti s tempem *Houpavě* připomínají běh koně, o kterém pojednává text.

5.1.6 Anděl strážný

1. *Zdává se mi ve spaní, ať mne vždycky ochrání!*
že se boží anděl strážný k postýlce mé uklání.

2. *Peřinkou mne přikrývá, pak se na mne usmívá,*
a když sobě pozastesknu, na prsou mne zahřívá.

3. *Políbí mne na líčko, zašeptá: „Má hvězdičko!“
není-li to anděl strážný, jste to vy, má matičko!*

Tato píseň je ve sbírce osmou v pořadí. *Anděl strážný*, podle kterého je pojmenovaná píseň, představuje ve skutečnosti maminku. Píseň má citový charakter a svými slovy vyjadřuje lásku k mamince. Tempové označení na začátku je předepsané *Volně, kolílavě*. Píseň je napsaná ve $\frac{2}{4}$ taktu a v tónině As dur.

Formové řešení této skladby je AB. Díl A obsahuje díly *a* a *b* a díl B obsahuje díly *c* a *d*. Díl *b* je v dominantní tónině Es dur. Píseň má tři sloky, z nichž první dvě končí v díle A tónikou (v Es dur) a třetí sloka končí v díle B na tónice ve výchozí tónině As dur. Od 32. taktu se pomocí crescenda postupuje k vrcholu písně, který se nachází v následujícím taktu s nejvyšším tónem es^2 , dynamickým označením *f* a tempovým označením *zdržovat*. Celkový rozsah písně je od tónu v rozmezí oktávy od es^1 po es^2 .

V klavírním doprovodu je předepsaná pedalizace. Doprovod levé ruky obsahuje ostinátní bas v šestnáctinových hodnotách, kde se vrchní tón nad prodlevou střídá s jeho spodním půltónem.

Pěvecká interpretační stránka je vzhledem k textové složce spíše poklidná. Tomu odpovídá dynamické označení crescenda a decrescenda v rámci *piano* a delší rytmické hodnoty. Zajímavé místo je pro zpěváka ve 12. taktu, kde melodie chromaticky stoupá pomocí průchodného melodického tónu.

5.1.7 Čechy

*Jsou ty naše Čechy země maličká
jak v hluboké moře spadlá perlička.
Proto však je stokrát ještě radši mám,
že jsou jak ta perla, jako drahokam.
Vzácný, utonulý v mořské hlubiny,
ale pro nás ze všech v světě jediný!*

Tato píseň je ze sbírky devátou v pořadí. Je to píseň s národním charakterem, která opěvuje naši českou zem. Tempové označení *Zvolna a vřele* udává této písni jistou důstojnost. Píseň je v $\frac{3}{4}$ taktu a v tónině A dur.

Forma je malá třídlíná v podobě *aba'* s prodlouženým koncem. Rozsah je od tónu e^1 po d^2 , tedy v intervalu septimy. Na začátku dílu *b*, který se nachází v 5. taktu, píseň obsahuje v melodii chromatické postupy. V tomto místě je též dynamické označení *crescendo* a melodie stoupá k nejvyššímu tónu d^2 s označením *f*. Vrchol skladby je ale až ve 13. – 14. taktu v souladu se slavnostním klavírním doprovodem. Melodie zde stoupá pod vlivem dynamického znaménka *crescendo* až do *f* a tempového znaménka *zdržovat*. Tato píseň nemá předepsanou žádnou předeheru ani dohru, což má v rámci této sbírky společné jen s písněmi *Kozička* a *Matičce*.

Klavírní doprovod má místy v levé a pravé ruce unisono současně s melodií. Doprovod obsahuje hodně mimotonálních akordů. Pedalizace je předepsaná až v posledních dvou taktech, kde by měly vyniknout držené tóny.

Pěvecká interpretace písně by měla být svým projevem poněkud zodpovědnější, vzhledem k její textové složce. Ta pojednává o naší české zemi. Tato píseň mi svým charakterem připomíná českou národní hymnu, a proto bych jí vybrala k příležitosti slavnostnějšího rázu. Pro zpěváka je zde velmi důležité vnímání textu, na jehož základě si uvědomuje váhu písně, kterou je následně schopen důstojně zapět.

5.1.8 Pacholátko

*1. Pacholátko boubelaté,
očka modrá, vlásky zlaté.
Ústka jako máky plané,
celé jako malované.
To jsme rádi, že je máme, nikomu je neprodáme.
To jsme rádi, že je máme, nikomu je neprodáme!*

*2. Pacholátko boubelaté,
směje se jak slunko zlaté.
Po dolíčku v každém líčku
a čilejší nad rybičku.
To jsme rádi, že je máme, nikomu je neprodáme.
To jsme rádi, že je máme, nikomu je neprodáme!*

Tato píseň je ze sbírky *Skřivánčí písně* v pořadí desátá a jako jediná dvojhlasá. Obsahuje poznámku, že je buď pro jeden, nebo dva hlasy. Tempové označení je předepsáno *Vesele a hybně*. Píseň je ve $\frac{2}{4}$ taktu v tónině D dur. Dvojhlasý jsou vedené nejčastěji buď v paralelních terciích, nebo sextách. Zřídka se vyskytují i v oktávě, velké sekundě, kvartě a nóně.

Formové řešení této písně je AB. Díly si jsou rytmicky podobné, jen jsou zapsány v jiných intervalech. V taktech 19-20 se nachází vrchol skladby, který je zvýrazněn korunou na začátku druhé doby a dynamickým znaménkem crescendo stupňovaným do *f*. Od tohoto místa pokračuje akordická klavírní dohra v tempovém označení *v pohybu*. Levá ruka zde podbarvuje akordickými rozklady. Rozsah písně je v rozmezí nóny od h do d².

Klavírní doprovod obsahuje dvoutaktovou předehtu (na dominantě) a v označení má pedalizaci. Pravá ruka hraje povětšinou stejné dvojhlasý, které jsou zapsané u zpěvu, a levá ruka obsahuje ostinátní figury, ve kterých se často vrchní tón střídá se spodní malou sekundou.

Tuto píseň bych interpretačně zvolila v dvojhlasě (tak, jak je zapsaná v notách), který ji dodá větší interpretační zajímavost. Duo zpěváků by mělo dodržet tempové označení *Vesele a hybně*, které je zde předepsané.

5.1.9 Modrá očka

*1. Hvězdičky už vyšly, červánek už shas,
očka, modrá očka, už je k spaní čas.
Do kalíšků květů, blahý sen už slét',
zavřete se, očka, jako modrý květ.*

*2. Ve hnízdečku sladce, tiše usnul pták,
očka, modrá očka, spěte také tak.
Už jste se den celý nakoukala moc,
očka, modrá očka, spěte, dobrou noc!*

Píseň *Modrá očka* je v pořadí čtrnáctou písní ze sbírky. Tato píseň má charakter ukolébavky. Tempové označení je *Zvolna, cituplně*, přesně tak, jak by se měla ukolébavka zpívat. Skladba je předepsaná ve $\frac{2}{4}$ taktu a v tónině A dur. Rozsah písně je od e^1 do d^2 , tedy v rozmezí malé septimy.

Forma písně je *ab*. Díly jsou rozdělené pravidelně po osmi taktech. Dynamika je předepsaná v *p* a doplněná crescenda a decrescenda se vzhledem k charakteru skladby pohybují v rámci *p*.

V klavírním doprovodu má pravá ruka předepsanou stejnou melodickou linku jako u zpěvu, ale součástí melodie jsou i šestnáctinové ostinátní figury v rozsahu oktávy, které je možno vynechat (dle poznámky autora).

Zvolna, cituplně

1. Hvězdičky už vy - šly, čer.vá-nek už - shas,
2. Ve hníz-deč-ku slad - ce, tí-še u - snul pták,

Příklad 4: *Modrá očka*, takt 1-5

Levá ruka hraje většinou houpavé odtahy, které by mohly tematicky připomínat houpání kolébky. V harmonii klavírního doprovodu se místy objevují mimotonální dominanty.

Píseň je po pěvecké interpretační stránce velmi jemná. Dynamické označení crescendo a decrescendo se zpívá v rámci *p*, které je pro ukolébavku příznačné. Klavírní part je zde obohacený o ostinátní figury, které výrazně podbarvují zpěv.

5.1.10 Rodičům

*Vstávaje, lehaje, večer i raničko,
za vás se modlívám, otče a matičko.*

*By vám Bůh odplatil za vaše starání,
za každé slovíčko, za každé usmání.
Za vše, čím k dobrému stále mne vedete,
byste se dočkali vděčného dítěte.*

Píseň *Rodičům* je ze sbírky čtrnáctá v pořadí. Tato píseň má citový a mravoučný charakter. Svým textem vyjadřuje vděčnost a lásku dítěte ke svým rodičům, což Bendl zhudebnil poněkud melancholicky. Tempové označení *Zdlouha, srdečně a cituplně* plně koresponduje s textovou složkou. Píseň je ve $3/4$ taktu a tónina je Es dur. Formové řešení písňe je *ABA'*. Díly si jdou rytmicky i motivicky podobné.

Klavírní předehra trvá pouhý jeden takt. Vrchol písňe je ve dvacátém druhém taktu s dynamickým označením *mf* a výrazovým označením *výrazně*. Rozsah písňe je od tónu e^1 až k tónu e^2 , tedy v rozmezí oktávy.

Pěveckou interpretací je zde poklidná melodie delších rytmických hodnot. Výraznější než melodická, je spíše textová složka písňe.

5.1.11 Srdéčko

*||:Co to mé srdéčko tluče: tluky tluk,
jako ta křepelka u potoka /1. z luk! :|| /2. z luk,
Tluče, tluče, tluče, nikdy nemá dost,
pro zármutek málo, hodně pro radost.
Je ten svět krásný tak, tluč, srdéčko tluč,
a když něco bolí, Bohu odporuč,
je ten svět krásný tak, tluč, srdíčko tluč,
a když něco bolí Bohu odporuč.*

Srdéčko je ve sbírce v pořadí dvacátá druhá píseň. Tempo má předepsané *Rozmarně a ne zdržovat*. Píseň je ve $2/4$ taktu a v tónině B dur. Formové řešení této písňe je *aba'*.

V klavírním partu hraje levá ruka ostinátní staccata na jednom tónu, kterými autor mohl vyjádřit pravidelný tlukot srdce. Klavírní předehra je dlouhá čtyři takty a „tlukotem srdce“ uvádí do nálady písňe.

Rozmarně a ne zdržovat

Co to mé

Ped.

Příklad 5: Srdéčko, takt 1-5

Celý klavírní part se kromě přede hry hraje s pedalizací. Vrchol písně přichází v 19. taktu, který je značen *f* a v tempovém označení *v pohybu*. Tomuto vrcholu předcházejí chromatické postupy v klavírním doprovodu. V závěru písně má v klavírním partu pravá ruka prodlevu tónického akordu na šest a čtvrt doby.

Tato píseň je po pěvecké interpretační stránce tempově svižnější s pozitivní náladou. Zpěvák by se měl držet pravidelného rytmu, který v tomto případě uvádí klavír svými ostinátními figurami, jež znázorňují tlukot srdce.

5.1.12 Až se jaro vrátí

1. *Až se jaro vrátí, ó to bude ráj!*
zelenat se bude celý širý kraj.
Slunce bude hřáti, větrík teple dout,
potok bude šumět sproštěn zimních pout,
slunce bude hřáti, větrík teple dout.
potom bude šumět sproštěn zimních pout.

2. *Luka budou vonět, stromy budou kvést,*
skřivánek se bude vzhůru k nebi nést.
Rozletí se vzhůru v oblačnou až říš,
a srdéčka naše vzlétnou ještě výš,
rozletí se vzhůru, v oblačnou až říš,
a srdéčka naše vzlétnou ještě výš!

Píseň *Až se jaro vrátí* je v pořadí dvacátou čtvrtou písní ze sbírky. Tempové označení je předepsané jako *Vzletně*. Takt má $\frac{6}{8}$ a je v tónině E dur. Předehru je dvoutaktová s pedalizací, která dále pokračuje v celé skladbě. Formové schéma je *abb'* s pravidelným členěním po osmi taktech. V taktech 25-26 se nachází vrchol skladby doprovázený dynamickým znaménkem *crescendo* stoupající současně k nejvyššímu tónu skladby e^2 . Díl *b'* má oproti dílu *b* komplikovanější doprovod a v němž střídavý půltón malé sekundy může tematicky připomínat tok potůčku.

1. hrá - ti, vět - řík tep - le dout. po - tok bu - de
2. vzhů - ru v ob - lač - nou až říš, a sr - deč - ka

Příklad 6: *Až se jaro vrátí*, takt 20-23

Klavírní part v pravé ruce se nejčastěji skládá z akordů v osminových hodnotách hrané v portamentu. Doprovod končí vzestupnou akordickou gradací k T.

Po interpretační stránce by měl zpěvák dodržet poklidnou melodii v legátových spojeních. Tato skladba mi připomíná kompoziční styl Felixe Mendelssohna-Bartholdyho a konkrétně píseň *Na písni své teď křídlech*. Působí melancholickou náladou spočívající v představě o návratu jara.

6. Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo přiblížit osobnost Karla Bendla, jeho život, tvorbu a především dětskou písňovou tvorbu se zaměřením na písňovou sbírku *Skřivánčí písně*.

Život Karla Bendla bylo poměrně náročné zpracovat, vzhledem k malé dostupnosti informací. *Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele*⁷⁵ mi byl velmi dobrým pomocníkem na doplnění důležitých a dosud nepublikovaných informací z Bendlova života. Můj záměr byl rozšířit Bendlův životopis, aby zahrnoval jeho život komplexně v souvislém textu, který jsem rozdělila do tří období.

Bendl se za svůj život proslavil nejvíce tvorbou vokální a jako vynikající sbormistr. Oproti tomu jeho operní tvorba zcela zanikla.

*„Otakar Hostinský i Jan Neruda jej pokládali za předního skladatele, vedle Bedřicha Smetany a Antonína Dvořáka.“*⁷⁶

V průběhu hudebně interpretačního rozboru vybraných písní vyšlo najevo, že se při jejich kompozici držel Bendl svých zásad, především klavírní podpory zpěvákovy intonace a hlasového rozsahu. Z tohoto důvodu bych využití uvedeného repertoáru směřovala do prvního cyklu vzdělávání na Základní uměleckou školu, případně pro žáky 2. stupně základních škol.

---

⁷⁵ HALLOVÁ Markéta. *Karel Bendl. Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele*. Divadlo hudby, Praha 1988 (nepublikovaný text).

⁷⁶ ŠTĚDRŮŇ, Bohumír; ČERNUŠÁK, Gracian; NOVÁČEK, Zdenko ed. *Československý hudební slovník osob a institucí*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963, s. 79.

Seznam použité literatury a dalších zdrojů

BÁRTOVÁ-HOLÁ, Monika. Po stopách tříletého působení Karla Bendla v cizině. *Opus musicum*. 1997, 29(1), 7-15.

BENDL, Karel. *Skřivánčí písně*. Praha: Národní hudební vydavatelství Orbis, 1951.

ČERNUŠÁK, Gracian; HELFERT, Vladimír. *Pazdírkův hudební slovník naučný*. II. Část osobní. Svazek první. A-K. Brno: Oldřich Pazdírek, 1937.

ČERNÝ, Miroslav K. 150 let od narození Karla Bendla. *Hudební rozhledy*. 1988, 4(1), 428-429.

ČERVINKOVÁ, Blanka; PAŽOUTOVÁ, Ludmila. *Karel Bendl*. Výběrová bibliografie k 150. výročí narození skladatele. Praha: 1989. 16 s.

FINSCHER, Ludwig; CONSTAPEL, Britta; QUINTERO, Sabrina, ed. *Die Musik in Geschichte und Gegenwart: allgemeine Enzyklopädie der Musik begründet von Friedrich Blume*. 2., neubearb. Ausg. Kassel: Bärenreiter, 2008. ISBN 3-7618-1112-8.

GREGOR, Vladimír. *Česká dětská píseň umělá*: píseň jednohlasá s průvodem klavíru, houslí nebo orchestru. Praha: Knihnice hudebních rozhledů, 1959.

HALLOVÁ Markéta. *Karel Bendl*. Scénář k výstavě ke 150. výročí narození skladatele. Divadlo hudby, Praha: 1988 (nepublikovaný text). 26 s.

HALLOVÁ Markéta, [elektronická pošta]. *Re: Spolky Bendl do r. 1897*. 2018-02-09.

KRÁSNOHORSKÁ, Eliška. *Z mého mládí*. Vzpomínky životopisné. Praha: Vaněk a Votava, 1920.

NERMUT, Vít. *Stav bádání o Karlu Bendlovi*. Praha. 15 s. Proseminární práce. Univerzita Karlova, Filosofická fakulta. Vedoucí práce PhDr. Marta Ottlová.

NOVOTNÝ Pavel, nar. 1948, současný spolumajitel rodného domu Karla Bendla [elektronická pošta]. *Re: Změna podoby domu.* [2018-01-26].

Osobní rozhovory s Markétou HALLOVOU. Praha, 2017-12-15 a 2018-02-09.

POLÁK, Josef. *Karel Bendl*. Praha: Hudební naklad. pěvecké obce československé, 1938. 31 s.

REITTEREROVÁ, Vlasta, 2006. Karel Bendl. In: <http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/> [online]. [cit. 28.05.2018]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=7406

SADIE, Stanley; TYRRELL, John. *The new Grove dictionary of music and musicians*. 2nd ed. New York: Grove, 2001. ISBN 1-56159-239-0.

ŠŤASTNÁ Marie, [elektronická pošta]. *Re: Foto Karel Bendl.* 2017-11-22, *Re: Rukopisný seznam děl.* 2017-05-30.

ŠTĚDRONĚ, Bohumír; ČERNUŠÁK, Gracian; NOVÁČEK, Zdenko ed. *Československý hudební slovník osob a institucí*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963.

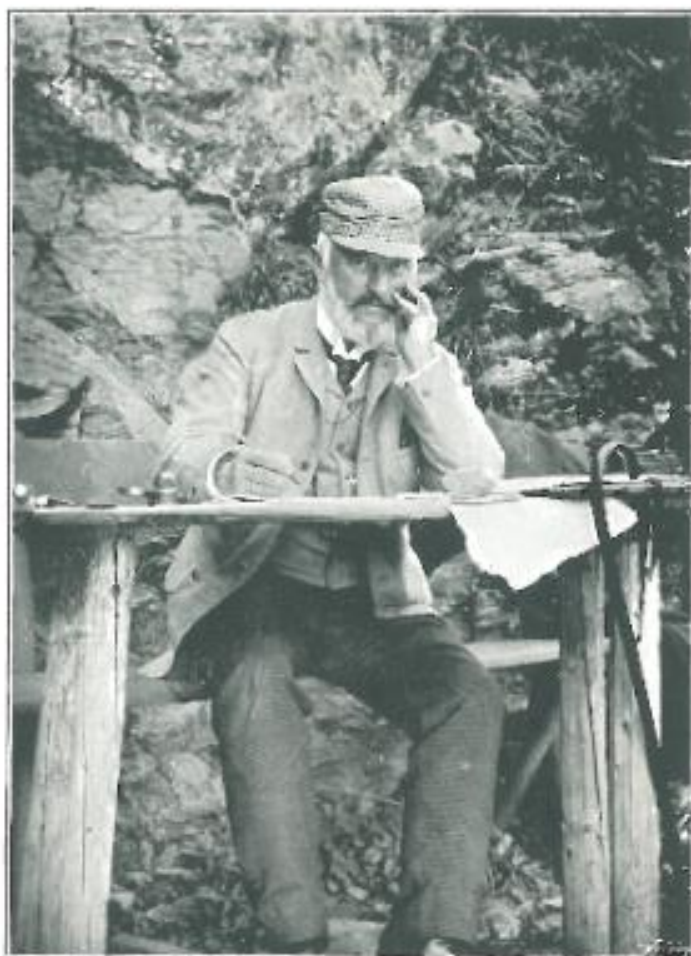
PŘÍLOHA A

- portrét Karla Bendla (1889)

PŘÍLOHA B

- Karel Bendl na Potštejně (1889)

KAREL BENDL

FOTOGR. J. V. SLÁDKEK F. (SED NA »BENDLEVOE«.)

PŘÍLOHA C

- Potštejn – „Bendlovka“ (1903)

PŘÍLOHA D

- první výbor *Hlaholu* z roku 1862

Dr. L. Procházka.   H. Tenner.   Ferd. Heller.   J. L. Zvonář.
Jan Lukes,   K. Bendl.   Dr. Rud. kníže Taxis.   Dr. J. Kučera.

První výbor „Hlaholu“ z roku 1862.

Dle tehdejší fotografie.

PŘÍLOHA E

- Skupina českých hudebních skladatelů z r. 1885

Zleva: Karel Bendl, Antonín Dvořák, Josef Bohuslav Foerster, Jindřich Kaan, Karel Kovařovic, Zdeněk Fibich.

ny, a podobné práce :

±

Lejla, Velh. rom. op. o 5 jst. na slova E. Terešinského
klav. výtah výtah Matice hudební

Břetislav opera o 5 jst. na slov. E. Krasuh.
v rukopise.

Starý křižník, Rom. op. o 3 jst. na slova K. S. a J. V. Novot.
klav. výtah výtah Matice hudební

Judická princezna operetta o 3 jst. na slova A. Puldy
v rukopise.

Cernohorci romant. opera o 3 jst. na slova J. A. Veselého
v rukopise

Čarovný květ romant. opera o 3 jst. na slova E. Rießera
(die Wunderblume)
v rukopise

Gina (Luigina) velká lyrická opera o 3 jst. a prologem
na slova Cimini - ho
v rukopise

Karel Škrta (nová předloha) opera o 3 jst. na slova E. Krasuh.
v rukopise.

Dítě Tábora, Velká tragická opera ve 3 jst. na slov. E. Krasuh.
v rukopise.

Větší práce pro sbor a sóla s orchestrem

Joanda dudák, Národ pohádka na slova Veselického
pro sóla, smíř sbor a orchestr.
klav. výtah výtah Urbaneck

Štědrý den, Velká kantáta na slova J. K. Eubena pro
sóla smíř orchestr

Práce orchestru ^{orchestrální} instrumentální :

Koncertní polonaise pro velký orchestr

v rukopise

Jihoslovenská rhapsodie pro velký orchestr

v rukopise

Cortège nuptiale pro velký orchestr

v rukopise

Tarantella pro velký orchestr

v rukopise

Slavnostní předehra (reformní předehra) pro velký orchestr

(2. a 3. úroveň výhled výhled)

Lithyramb pro velký orchestr

v rukopise

Prélud, Scherzo et Romance pro housle a pro violu
Orchestra

v rukopise

Cirkovní :

Mše d mol pro mužský sbor a sola

/ u E. Starýho /

Mše (omnium sanctorum) pro smíšený sbor

/ E. Starý /

2 Ave pro solo s průvodem varhan / F. A. Webers /

Průvod cirkovní zpěvy ve sborech klášterů } E. Starý
(pro mužské, nebo smíšené sbory) a ve sborech smíšených }
pro smíšené sbory

Průvod a dvojzpěvy s průvodem písní
La trappista

umazane sbory s pruvod. i bez pruvod.

Bylo by jich tak mnoho ze byj musel slozko
mat - prvka poznamenanu jen ty nejvyznam
nej-si :

Ukazatel

Tatarska fialocika pro muzku sb. s pruv. prave
Tambour " " " " "

Pochod Tabore pro muzku sb. (E. Slavuj)

Pomlaska " " " s pruv. p. / nadelat vlastni

Spolecna (Sjina sal) " " " bez pruv. " "

Pijadera (Pijehare čuna zeme) " " " " " "

Maakreonska " " " " " "

a. s. d. a. s. d.

ty vetci jsou bez toho jiz zaneseny ve sbory
s pruvod. orkestr.

Směne sbory s pruvod. a bez pruvod.

s bez pruvodi: asi Bérel ve sbore u Slavjko

Alata horinka u Ubeinka

Horanova modlitba "

Obřady vlastni nadelat

6. s. pruvod. prave:

I. Trojstevni nadel pruvod pro bar solo a smyčkov

II. " " " " " "

III. " " " " " "

Osni sousedstvi pro smyčkov.

Barearolla " " "

a. s. d. a. s. d.

vedlo by to deleno kalybyj vse
pojmenovat met asi byj to
nevedel :

Mam jeste mnoho psat které
jem neznaet v rucopisu :

Šestnácti písní (pokud se pánčují) TV
jím letos 1888 udělal:

Českého lidu domácký pro smíř. s prín. písní
(Náklad vlast.)

Dykyraule pro velký or. fest. / v rukopis /

<u>Anacreontické</u>	pro mužské hlas	} Náklad. vlast. Některé jsou práce starší avšak které letos vytane
<u>Možtější</u>	"	
<u>Právní mlčení</u>	"	
<u>Nové jaro</u>	"	
<u>Ná rozloučenou</u>	"	

Cyklus 12 písní

Flory und Liebe pro 1 hlas s prín. písní
(rukopis)

24 Škriváncích písní J. V. Slávníka (vyjdou u Olby)

6 Škriváncích písní objímání Matice školních
pro Almanach eo má vyjít

Pravoslavnou mái a potřebné k tomu vložený
upravil pro české strany na Rusy dle obecního usnesení
z r. 1889.

Dítě Tábora velká tragická opera ve 3 j. v.
libretta autor poctěně od E. Krásn.
(rukopis)

Valse nobl pro písní na 2 ruce (rukopis)
a polku

Neponut jím. Solo zajiště ještě dost
ale snad to sám dostane.

24. večerní od Halva

Nocturno

etay

Některý výstly též u Vilimka

N.p. Krazene, Wyllys mile' daveci

Na vate' hore' mál bys si bože

Řečorné a humorist:

u Vilimka Kociči' duetto

u Hanyho vseli jare' spasy

Jeste' k tomu by mely' prijít:

Capriccio
Perceuse
False noble } pro piano na 2 r. / rukopisny

Valcičky " " " 4 r. "

2 dětské ho světa " " " 4 r. urbsina

2 jara mládeži " " " 4 r. Valcika

Sonata / seřaz' posledni světa / pro housle
op. 100

Lena Trsove rozvílená opera
mám skizzu a 2. akty

a. s. d. a. s. d. a. s. d.

asi 30 entrecartů — některé
originály některé arrangerované

Mao. vydan namalovan musim

Cervena Karstulka Kruha a zpěvy k frašce Em. Kungla
v rukopise

Po bitvě Běto-horské velká sborová scéna pro mužský
sbor a orkestr
v rukopise

Kališníci velká sborová scéna pro mužský sbor
a orkestr
v rukopise

Umírající Husita velká scéna pro basy a
orkestr
v rukopise

Písně a melodie pro smíšený sbor sola a orkestr
na slova Heydukova
v rukopise

Hebrejská elegie pro mužský sbor a orkestr
v rukopise

Smrt Prokopa velkého pro solový bas smíšený
sbor a orkestr.

(Kaučpít Mao. vyřal p. Urbanek
převzetí 5 lety dočet všem nevyřal)

Sláve, tři převéni } pro ženský sbor s příru orkestr
Křevit nad vodami } (v Mao. vyřal p. E. Hanj)

Národ sobě kantata pro mužský sbor s příru orkestr
nástrujů
/ sbor vyřal Em. Hanj

Tři trojhláskové národ písní pro basy smíšený sbor
~~pro mužský sbor a orkestr~~
/ Mao. vyř. vyřal namal. v. v. v.

Prilítlo jaro dvojzpěvy } u Jar. Hofmanna
 Umleté stromní sůněm }
 12 Písni v nárovi, tonii u Urbánova
 10 " Květy, lásky " "
 6 " z Kralova, rukopis " "
 8 " Ka sere " "
 14 " Cigansk. melod. řada I " "
 12 " Cigansk. melod. řada II Novello & Coer
 6 " " Cypriše u Urbánova
 24 písní detství 12 xili máje u Starýho
 asi 10 neb 12 písní u Starýho
 něco u Christyfa Kube
 30 písní Skřivánčí (zpívá se u Oldy)
Dvojzpěvy s prův. píana

12 písní Starýho
 Urbánova
 Starýho
 Starýho
 Starýho

Umleté stromní sůněm } u Hofmanna
 Prilítlo jaro z daleka }
 Sadero dvojzpěvů u E. Starýho

12 dvojzpěvů v Převrteci u Urbánova

a. s. d.
Průběhy na květech (vledek. námlakny)
Trojzpěvy a. s. d.

Průběhy sem
Průběhy tam } projevem klav. s prův. píana
Večerů } u E. Starýho

Pomsta vil vlastní námlad,
 a. s. d. a. s. d.

18/12 89.

Milý Václave!

Ležal jsem Ti vše na co jsem si
zpoměl — vůči žě jsem mnoho
zapoměl — ale vytyt' se bezdoko
vše neneves. Kulide- shon' je takto:
ve mno žství — žě byj musel dlouho
psát. To však není potřeba vše
vyjmenovat, ale by to bylo těžké
vžít. seznam u Skupky a Urk,
to druhé pak buh vyšlo no klat,
mým neb je jisti v ruce psal.

V přemýšl jsem asi mnoho zapo-
mět — pořad mi něco shybi'.

Prozati'm však o Bohem
a prosim nezahod' by mude
já si dle toho pak sestavim jednu
suijof skladeb seznamu.

Prozati'm se líba' touz P. B. B.

Helence Sládkové a Růžence Höhmové

SKŘIVÁNČÍ PÍSNĚ

Snad velkým lidem bude zdát
se všední, malé to všecko —
Vy ale odpustíte mi,
že s Vámi byl jsem jen děčko!

I. ŽEŽULKA

KAREL BENDL
(1838—1897)

1 Vesele

Zpěv

Klavír *p*

5 *p*

1. Za - ku - ka - la že - žu - lič - ka z dou - bra - - vy:
2. My by - chom je po - zdra - vi - li, a - le jak?

9

1. Při - šlo ja - ro, kdo je se mnou po - zdra - - ví?
2. my ku - ka - ti ne - u - mí - me ja - ko pták.

13

mf

1. Při-šlo jak by sne-be spa-dlo, sa - mý květ,
 2. A - le přec se půj-dem na ně po - dí - - vat,

17

1. pos-pěš - te si, chce-te - li je u - vi - dět!
 2. ne - ku - ká - me, mů - žem však mu za - zpí - vat!

21

p Za-ku-ka-la že-žu-lič-ka z dou - bra - - vy: *mf* „Při-šlo ja - ro,

26

kdo je se mnou po - zdra - ví?“

2. MÁJE

1 Lehce, však ne příliš rychle

1. Za - va - nul tep - lý
2. Ze - le - né má - je

p

p

p

4

1. vě - tří - ček z kra - je, vzhů - ru do há - je, vzhů - ru do há - je,
2. chvo - jo - vé kles - tí před kaž - dá vrát - ka mu - sí - me sně - sti,

7

1. na - se - ká - me tam ze - le - né má - -
2. a - by kvet - lo tam ce - lý rok štěs - -

10

1. je! Ze-le - né má - je před na - še stá - je,
2. tí. Ja - ko v tom há - ji krás - no to bu - de,

13

1. by krav-ky mě - ly ce - lý rok pí - ce, a - by tam ne - šly
2. a - by nám pán Bůh po - žeh - nal všu - de, v bo - ha - tém stat - ku,

zdržovat *v pohybu*

16

1. ča - ro - děj - ni - ce, a - by tam ne - šly ča - ro - děj
2. v cha - loup - ce chu - dé, v bo - ha - tém stat - ku, v cha - loup - ce

19

1. ni - - - ce.
2. chu - - - dé!

Red. *

4. RŮŽIČKY

1 Zvolna a velmi něžně *p*

Růžič-ky dvě čer-ve-né

5

kve-tou po - dle se - be, nad ni-mi dva mo-týl-ky,

9

mod-ré ja - ko ne - be. Kam se je-den o - brá - tí,

13

tam se dru-hý to - čí, nejsou to dva mo - týl - ky,

10

17

jsou dvě mod - ré o - ěi. Ne-jsou to dvě rů-žič-ky

21

po-roz-kvet - lé v ja - ře, to na - še-ho dě-řát-ka

25

rů-žo-vé jsou tvá - ře, to na - še-ho dě-řát-ka

29

zdržovat

rů-žo-vé jsou tvá - ře.

zdržovat

Red. Red. *

6. TEN NÁŠ PES

1 Ne rychle, však určitě a žertovně *f*

1. Ten náš pes,
2. Pejs - ku náš,

3

1. ská - kal dnes, ská - kal ta - ké vče - - ra;
2. co to máš, žes' tak ve - sel stá - - le?

6

p

1. bu - de as ská - kat zas zej - tra do ve - če - ra, bu - de as ská - kat zas
2. „Řek' bych vám, ne - vím sám hop!“ a ská - kal dá - le, „řek' bych vám, ne - vím sám

9

1. *f* *zdržovat* zej - tra do ve - če - ra. 2. *f* hop!“ a ská - kal dá - - le.

1. *f* *zdržovat*

The musical score is written for voice and piano. It consists of four systems of music. The first system (measures 1-2) features a vocal line starting with a fermata and a piano accompaniment. The second system (measures 3-5) continues the vocal line with two verses of lyrics and piano accompaniment. The third system (measures 6-8) also features two verses of lyrics and piano accompaniment. The fourth system (measures 9-10) includes a first ending with a fermata and a second ending, both with piano accompaniment. Dynamics include *f* (forte) and *p* (piano). The tempo/mood is indicated as 'Ne rychle, však určitě a žertovně' (Not fast, but certainly and playfully).

7. KONÍČEK

1 Houpavě *p*

1. Ja - ký to ko - ní - ček,
2. Po - tom ho o - sed - lal
3. A po - tom po - zvol - na,

con Ped.

4

tře - ba vra - ný, když ne - ní o - sed - lán, o - ko - va - ný!
sed - lár neb - ce, se - dí se na něm jak na ko - léb - ce.
zleh - ka, ti - še ko - ník tě do - ne - se do snů ři - še.

7 *zdržovat*

Ho - nem se, ko - vá - ři, kdí - lu měj - te a to - ho ko - ně nám
A teď tě, bra - tříč - ku, po - sa - dí - me, v da - le - ké kra - je se
Tam na tom nej - lep - ším svě - ta ko - ni ni - kdo tě bra - tříč - ku,

zdržovat

f *mf* *V* *pohybu*

1. o - ko - vej - te. Ko - vář se po - sta - vil za ko - vad - lo,
 2. vy - pra - ví - me. Já sed - nu, bra - tří - ť - ku, po - dle te - be,
 3. ne - do - ho - níl *Konec* *V* *pohybu*

f *Konec* *mf*

1. při - ko - val ko - ní - ť - ka na hou - pad - lo. Při - ko - val, za - ko - val
 2. bu - dem se hou - pa - ti až do ne - be. Za ho - ry, za le - sy,

zdržovat

1. no - hy o - bě na pra - vo, na le - vo, po dvou k so - bě.
 2. bys - tré vo - dy, světrem se roz - le - tiš o zá - vo - dy.

zdržovat

8. ANDĚL STRÁŽNÝ

1 Volně, kolílavě *p*

1. Zdá - vá se mi
2. Pe - řin - kou mne

5

1. ve spa - ní, ať mne vždy - cky o - chrá -
2. při - kry - vá, pak se na mne u - smí -

10

1. ní! že se bo - ží an - děl stráž - ný
2. vá, a když so - bě po - za - stes - knu,

15

1. kpos - tyl - ce mé u - klá - ní.
2. na pr - sou mne za - hří - - - vá.

EO 372

19

3. Po - lí - bí mne na líč - ko,

23

za - šep - tá: „Má hvěz - dič - ko!“

27

ne - ní - li to an - děl stráž - ný, jste to

32

f zdržovat
vy, má ma - tič - ko!

f zdržovat *p*

9. ČECHY

1 Zvolna a vřele *p*

Jsou ty na-še Če-chy ze-mě ma-li-čká jak v hlu-bo-ké mo-ře

4 *cresc.* *f*

spadá per-lič-ka. Pro-to však je stokrát ješ-tě rad-ši mám, že jsou jak ta per-la,

8 *p*

ja-ko dra-ho-kam. Vzácný, u-to-nu-lý v mořské hlubiny, a - le pro nás ze všech

12 *cresc. zdržovat* *f*

v svě-tě je-di-ný, a - le pro nás ze všech v světě je - di - ný!

cresc. zdržovat *f*

Red. Red. *

The musical score is written for voice and piano. It consists of four systems of music. The first system (measures 1-3) is marked 'Zvolna a vřele' and 'p'. The second system (measures 4-7) features a 'cresc.' and 'f' dynamic. The third system (measures 8-11) is marked 'p'. The fourth system (measures 12-15) features 'cresc. zdržovat' and 'f' dynamics. The piano accompaniment includes a 'Red.' (ritardando) and a '*' (crescendo) marking at the end.

10. PACHOLÁTKO

1 Vesele a hybně *mf**)

1. Pa - cho - lát - ko
2. Pa - cho - lát - ko

4

1. bou - be - la - té, oč - ka mo - drá, vlás - ky zla - té.
2. bou - be - la - té, smě - je se jak slun ko zla - té.

7

1. Úst - ka ja - ko má - ky pla - né, ce - lé ja - ko
2. Po do - lič - ku v kaž - dém lič - ku a či - lej - ší

*) Buď pro jeden aneb dva hlasy

10

1. ma - lo - va - né. To jsme rá - di, že je má - me,
2. nad ry - bič - ku. To jsme rá - di, že je má - me,

f

Red. *Red.* *Red.* *Red.* * *Red.* *Red.* *

13

1. ni - ko - mu je ne - pro - dá - me.
2. ni - ko - mu je ne - pro - dá - me.

Red. *Red.*

16

1. To jsme rá - di, že je má - me, ni - ko - mu je
2. To jsme rá - di, že je má - me, ni - ko - mu je

f

Red. *Red.* * *Red.* *Red.* *

19

1. ne - pro - dá - me!
2. ne - pro - dá - me!

f v pohybu

Red. *Red.* *

14. MODRÁ OČKA

1 Zvolna, cituplně *p*

1. Hvězdičky už vy - šly, čer - vá - nek už - shas,
2. Ve hníz - deč - ku slad - ce, tí - še u - snul pták,

6

1. o - čka, mo - drá o - čka, už je k pa - ni - čas. Do ka - lí - šků kvě - tů,
2. o - čka, mo - drá o - čka, spě - te ta - ké - tak. Už jste se den ce - lý

12 *p* *O málo zdloužejí*

1. blahý sen už slé - í, za - vře - te se, o - čka ja - ko mo - drý květ.
2. na - kou - ka - la moc, o - čka, mo - drá o - čka, spě - te, do - brou noc!

p *O málo zdloužejí*

The musical score is written for voice and piano. It consists of three systems of music. Each system has a vocal line and a piano accompaniment. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is 2/4. The tempo and mood are indicated as 'Zvolna, cituplně' (slowly, tenderly). The piano part features a consistent accompaniment pattern of eighth notes in the right hand and chords in the left hand. There are several 'Red.' markings with asterisks under the piano part, likely indicating redactions or specific performance instructions. The lyrics are in Czech and are provided for two different vocal parts (1 and 2) in each system. The score ends with a double bar line and repeat signs.

Pro případ že by průvod byl obtížný, možno vynechat malé noty

FO 372

21. RODIČŮM

1 Zdlouha, srdečně a cituplně

Vstá - va - je, le - ha - je, ve - čer i

5

ra - níč - ko, za vás se mod - lí - vám, ot - če a

9

ma - tič - ko. By vám Bůh od - pla - til za va - še

13

sta-rá-ní, za kaž-dé slo-vič-ko, za kaž-dé

p

17

us-má-ní. Za vše, čím kdob-ré-mu stá - le mne

pp

21

ve - de - te, by - ste se doč - ka - li

mf výrazně

24

vděč - né - ho dí - - tě - te.

p

22. SRDĚČKO

1 Rozmarně a ne zdržovat *p* Co to mé

6 sr-deč-ko tlu-če: tlu-ky- tluk, ja-ko ta kře-pel-ka

11 u po-to-ka z luk! z luk. Tlu-če, tlu-če, tlu-če,

16 nikdy ne-má dost, pro zármutek má - lo, hodně pro ra - dost.

p zdloužejí *f* v pohybu

p zdloužejí *f* v pohybu

The musical score is written in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The piano part features a steady eighth-note bass line and chords in the right hand. The score includes dynamic markings such as *p* (piano) and *f* (forte), and performance instructions like *zdloužejí* (lengthen) and *v pohybu* (in motion). There are also first and second endings at measures 11-12.

22 *p* Je ten svět krás-ný tak, *mf* tluč, sr-děč-ko tluč, a když ně-co

p *mf*

Red. *Red.* *Red.* *Red.* *Red.* *Red.* *Red.*

27 bo - lí, — Bo-hu od-po - ruč, *p* je ten svět krás-ný tak,

p

Red. *Red.* *Red.* *Red.* *Red.* *Red.* *Red.* *Red.*

32 *mf* tluč, sr-děč-ko tluč, a když ně-co bó - lí, — Bo-hu od-po-

mf

Red. *Red.* *Red.* *Red.* *Red.* *Red.* *Red.* *Red.* *Red.* *Red.*

37 ruč.

Red. *Red.* *Red.* *Red.* *Red.* *Red.* *Red.* *Red.*

24. AŽ SE JARO VRÁTÍ

1 Vzletně *mf*

1. Až se ja - ro
2. Lu - ka bu - dou

4

1. vrá - tí, ó to bu - de ráj! ze - le - nat se
2. vo - něť, stro - my bu - dou kvést, skři - vá - nek se

8

1. bu - de ce - lý ši - rý kraj. Slun - ce bu - de
2. bu - de vzhů - ru kne - bí nést. Roz - le - tí se

12

1. hrá - ti, vě - třík tep - le dout, po - tok bu - de
2. vzhů - ru v ob - lač - nou až říš, a sr - deč - ka

The musical score is written for voice and piano. It features a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a 6/8 time signature. The score is divided into three systems, each with a vocal line and a piano accompaniment. The piano part consists of chords and moving lines in both hands. The vocal line includes two verses of lyrics. The score includes dynamic markings such as *mf* and *p*, and performance instructions like 'Vzletně' and 'Red.' (likely indicating a redaction or specific performance technique). The page number 42 is in the top left, and the title '24. AŽ SE JARO VRÁTÍ' is centered at the top. The system numbers 1, 4, 8, and 12 are placed at the beginning of their respective systems.

16

1. šu - mět spro - štěn zim - ních pout, slun - ce bu - de
2. na - še vzlét - nou ješ - tě výš, roz - le - tí se

p

20

1. hrá - ti, vět - řík tep - le dout. po - tok bu - de
2. vzhů - ru v ob - lač - nou až říš, a sr - deč - ka

f

24

1. šu - mět sproš - těn zim - ních pout.
2. na - še vzlét - nou ješ - tě

1.

28

výš!

2.

ff